

OPINII PRIVIND INTRODUCEREA CATALOGULUI ELECTRONIC

Prof.univ.dr.Steliana TOMA, Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic,
Universitatea Tehnică de Construcții București

Abstract

The educational potential of the eCatalog is presented from the teachers perspective. The opportunities are great, but it rises enormous challenges – from the level of national education system, to the level of interaction in the classroom between learners, between teacher and learners, between teachers and the pupils parents, and between pupils and their parents. The paper consists of two parts: an informative part, the status of the eCatalog in the Romanian schools, and the second one, which describes some of the teachers attitudes and opinions regarding the ways the eCatalog influences the educational process

Key words: eCatalog, evaluation, tehnological education.

1. INTRODUCERE

Începutul acestui an școlar, 2015-2016, a adus, ca noutate, implementarea programului **eCatalogS3**, ca program pilot, în toate cele 70 de școli și licee din sectorul 3 al capitalei României. Prin introducerea catalogului electronic toate școlile publice din sectorul 3 au un sistem electronic de gestiune a activității școlare. Tehnologic, acest lucru a devenit posibil întrucât școlile respective beneficiază de dotări moderne, de ultimă generație: toate sălile de clasă sunt dotate cu sisteme video și audio, au internet wireless, iar toate cadrele didactice dețin telefon și laptop.

Catalogul electronic poate fi accesat de profesori, de părinți și de elevi pe telefon, pe laptop sau pe tabletă. Profesorul intră la ore cu un laptop și trece în catalogul electronic notele și absențele elevului, fiecare notare a lui urmând să fie transmisă în timp real părinților prin SMS și pe adresa de email.

Pe parcursul semestrului se renunță la catalogul tradițional, pe suport scris, însă catalogul clasic nu va dispărea definitiv întrucât la sfârșitul fiecărui semestru situațiile școlare vor fi imprimate, asumate prin semnătură și arhivate. La începutul anului școlar, părinții primesc un cod unic de înregistrare pe care îl vor folosi ori de câte ori doresc să-și verifice copiii. Pentru asta trebuie să-și creeze un cont unde își vor lăsa numărul de telefon și adresa de email. După logarea pe site, primesc SMS și email cu datele copilului. Pe această cale, părinții pot intra pe calculator, laptop sau telefon pentru a cunoaște situația școlară a copilului: primirea unei note sau absențare. Numai profesorul poate introduce date în catalogul electronic. Elevul și părintele nu pot interveni.

Introducerea catalogului electronic în școlile publice din România este un aspect al reformării învățământului sub influența noilor tehnologii de informare și comunicare, cu

intenția declarată de a crește calitatea pregătirii elevilor, a motivării și a mai evidentei implicări personale în învățare.

2. OBIECTUL ȘI METODOLOGIA CERCETĂRII

Pilotarea oficială a unui instrument cum este cazul catalogului electronic este un eveniment pedagogic care atrage atenția chiar din primul semestru școlar în care se aplică. El interesează, deopotrivă, specialiștii, profesorii, părinții, elevii, dar și factorii de conducere și decizie de la nivelul școlii, al inspectoratelor școlare și de la nivel național. Astfel, la lansarea programului eCatalogS3, ministrul educației exprima intenția generalizării acestei inovații în perspectiva anului 2020.

În acest context, se pune întrebarea în ce măsură noua modalitate de ținere a evidenței rezultatelor școlare pe parcursul semestrului școlar poate avea un rol de facilitator al învățării, mai mult, de creare a unui mediu de învățare în care noile tehnologii favorizează creșterea interesului și a motivației elevilor pentru învățare și, în consecință, implicarea lor efectivă în construirea propriei cunoașteri? Cine sunt, de fapt, principalii beneficiari ai acestui produs informatic?

Desigur, e cam devreme să avem răspunsuri chiar pe parcursul primului semestru în care se implementează acest catalog, totuși considerăm că deja se pot identifica reacții, opinii, chiar atitudini care prefigurează posibile evoluții viitoare.

Prin urmare, ne-a interesat să cunoaștem primele reacții și opinii privind trecerea la catalogul electronic. În acest scop, în perioada octombrie-noiembrie 2015, s-au analizat:

- informații oferite de diferite site-uri;
- declarațiile apărute în presă ale unor persoane cu responsabilități în domeniu: directori de școli, reprezentantul firmei care implementează acest proiect-pilot în școlile sectorului 3, autorități locale;
- datele culese în urma unei analize SWOT realizate de 120 de profesori, 10% dintre aceștia fiind cadre didactice din școli și licee în care s-a introdus catalogul electronic.

Ne aflăm în prima etapă a cercetării. În perioada următoare, vor fi cuprinși în cercetare și elevi, părinți și cadre de conducere din școlile sectorului 3 și va continua analiza opiniilor, exprimate public sau postate pe internet, privind catalogul electronic.

3. REZULTATE ȘI COMENTARII

Rezultatele preliminare ale investigației noastre sunt grupate pe clasicele categorii care individualizează tehnica SWOT: avantaje, dezavantaje, oportunități și amenințări.

3.1. Avantaje

Majoritatea cadrelor didactice investigate sesizează că învățământul românesc se află într-o nouă etapă, aceea în care calculatorul este folosit nu numai în procesul de predare-învățare [1], ci și în evaluare [2].

Dintre opiniile exprimate, reținem următoarele trei dintre categoriile de avantaje care dețin ponderea cea mai însemnată:

a) Cei mai mulți profesori consideră că **principalii beneficiari sunt părinții**, introducerea catalogului electronic fiind un ”mijloc excelent de îmbunătățire a relației profesor-părinte”. Noul instrument pedagogic răspunde nevoii părinților de a fi informați ”la zi” și ”în timp util” cu situația

copiilor lor precum și nevoii de a comunica și schimba opinii cu alți părinți. Cităm câteva păreri: "Cel mai important avantaj este îmbunătățirea comunicării dintre profesori și părinții elevilor. Pentru orice modificare, mențiune în contul elevului, sistemul generează în mod automat SMS către părinți"(RN). "Părinții află imediat ce rezultate a obținut elevul, dacă și-a făcut tema, care a fost comportamentul lui în timpul orelor... La sfârșitul semestrului, noi, profesorii, facem comentarii individualizate, părinții aflând în ce măsură copilul lor a îndeplinit sarcinile școlare... Intotdeauna începem cu aprecieri pozitive, spunem ceva bun despre acel elev, apoi prezentăm și aspectele negative și facem recomandări pentru evoluția elevului"(DM); "... îi liniștește pe părinți deoarece au acces ușor la informații despre copilul lor"(MM, SN, DM), ... permite transmiterea de mesaje între părinți" (PM, BG). De asemenea, s-a mai precizat că platforma proiectului permite contactarea mai rapidă a părinților de către școală precum și implicarea părinților în monitorizarea progresului elevilor în învățare. Totodată, catalogul le dă părinților posibilitatea de a se implica în discuții pe diferite teme școlare. Un părinte (PM) ne-a declarat: *în calitate de părinte, sunt deschisă la astfel de inițiative, valorifică timpul părinților, este în ajutorul părinților; ... nu mai așteaptă pe la uși să afle ce a făcut "azi" copilul lor, întărește relația copil-părinte*".

În același sens s-au exprimat și autoritățile locale: *"Părinții sunt înștiințați permanent. Apoi, părinții se pot loga în sistem cu un cont de utilizator și parolă și pot vedea note, grafice și toată evoluția copiilor lor. Graficele pot fi modificate în funcție de opțiunile consiliului de administrație al fiecărei școli"* [3]. Se apreciază că o consecință imediată a implementării catalogului electronic va fi exercitarea de către părinți a unui control mai bun privind participarea elevilor la activitatea școlară și, ca urmare, reducerea fenomenului de absenteism și de abandon școlar.

b) Monitorizarea permanentă și eficientă a activității și a rezultatelor școlare este un alt avantaj major sesizat de cadrele didactice.

Pe de o parte, elevii pot să aibă acces rapid la situația prezențelor și a notelor și pot să-și reconsidere și remedieze situația în scurt timp, pe de alta, la nivelul școlii se realizează o evidență mai bună a rezultatelor școlare, a ritmicității în evaluare, administrarea mai bună a notelor și absențelor; sistemul scutește de calculat medii, de ștampilat și favorizează mai buna arhivare a documentelor școlare și întocmirea mai ușoară a rapoartelor către Inspectoratele Școlare Județene și al Municipiului București precum și către Ministerul Educației Naționale și al Cercetării Științifice. Cităm: *"Argumentele principale pentru care am dorit implementarea acestui sistem au fost: relaționarea cu ministerul și inspectoratele devine mult mai ușoară, datele vor fi transmise rapid, online. Dacă profesorii aveau până acum de făcut raportări și situații care dureau ore întregi, astăzi ele vor fi scurte, un click, adică o secundă"* [3].

Un director de școală, citat de Agerpres [4] afirmă: *"Ca profesor, acest sistem îmi ușurează munca extraordinar pentru că te scutește de calculat medii, de ștampilat, de greșeli. Era multă muncă birocratică. Va fi un catalog impecabil. În ultimii ani erau (cataloagele — n.r.) din hârtie proastă, stăteau să lipești și să coși la ele. Profesorul va avea un cod de acces în program, la fel și elevul și părintele. Catalogul are mai multe funcții de absențe, note și observații. Părintele va vedea imediat ce este scris"*.

c) Platforma ce susține Catalogul electronic asigură condiții de comunicare eficientă între profesori, între profesori și părinți, între școală și părinți. Astfel, conducerea instituției poate informa și lua rapid legătura cu părinții în situații limită (BC), poate aduce la cunoștința profesorilor, elevilor și părinților ultimele noutăți privind examenele naționale, concursurile sau alte evenimente educaționale (SN).

3.2. Dezavantaje

Cadrele didactice din școlile sectorului 3 în care se implementează cu acordul Ministerului Educației Naționale și al Cercetării Științifice programul **eCatalogS3** și cele din diferite școli particulare, în care catalogul electronic se utilizează în paralel cu cel tradițional, au semnalat cele mai multe dintre punctele slabe ale noului sistem de evidență a rezultatelor școlare ale elevilor.

a) O parte dintre dezavantajele menționate se referă la **creșterea volumului de timp și muncă depus de personalul didactic și la efortul vizual sporit** determinat de lucrul la calculator:

"Școala în care lucrez utilizează catalogul electronic, iar noi, cadrele didactice, notăm elevii în fiecare zi și transmitem mesaje părinților"(BG).

"Pentru profesor, catalogul electronic presupune multe responsabilități în plus: pe lângă trecerea absențelor și a notelor, ni se cere să trecem zilnic temele/proiectele, să facem aprecieri suplimentare privind comportamentul elevului... Acestea presupun ore de muncă în plus, care ar trebui remunerate sau găsite soluții care să evite supraîncărcarea cadrului didactic cu sarcini suplimentare" (DM).

b) O altă categorie de dezavantaje **vizează securitatea datelor, nivelul culturii digitale a părinților și calitatea echipamentelor IT ce susțin tehnologic eCatalogul.**

"Pentru elevi este dezavantajos, chiar pericol, am putea spune, nu mai pot absenta, nu mai pot ascunde un calificativ"(BG); nu se pot neglija o multime de situații de demotivare a elevilor care apar după un episod de amenințare exercitat de autoritatea parentală". Chiar în sectorul 3 al Capitalei se pot identifica "situații de acces diferențiat la catalogul electronic, influențate de nivelul social și cultural al părinților (AM). Se adaugă și faptul că "Unii părinți nu au competențe minimale de utilizare a calculatorului în vederea vizualizării informațiilor primite" (BG); "nu sunt pregătiți toți părinții/profesorii să-l utilizeze".

Se invocă, de asemenea: *"...posibilitatea apariției unor defecțiuni la nivelul serverului și a pierderii datelor (MM, SGT); erori în cazul utilizării defectuoase a sistemului, slaba dotare a multor instituții din învățământ cu echipamente și soft TIC, multe școli având calculatoare din generațiile trecute (SG). Pentru mediul rural, se semnalează accesul dificil la internet și, pentru multe școli chiar din mediul urban, lipsa personalului calificat în administrarea platformei și costurile ridicate pentru întreținerea acesteia.*

c) O a treia categorie de dezavantaje sesizate de profesori se referă la **apariția refuzului unor părinți de a mai ține legătura cu școala sau cu profesorii. "**

"Potențial, crează o ruptură cadre didactice- părinți; poate duce la neimplicarea părinților în colaborarea cu profesorii, îndepărtare de la participarea la activitatea școlară; ... "nu mai vin la ședințele cu părinții"; comunicarea "face-to-face" profesor-părinte, diriginte-părinte devine mai rară".

3.3. Oportunități

În ceea ce privesc oportunitățile prilejuite de implementarea catalogului electronic, cadrele didactice menționează: modernizarea sistemului de învățământ, creșterea calității managerului școlar, creșterea preocupărilor de dezvoltare a unor soluții mai eficiente de asigurarea securității datelor.

Sistemul poate favoriza dezvoltarea de parteneriate școală-comunitate, inițierea unor proiecte pentru dezvoltarea infrastructurii online sau pentru inițierea unor programe educaționale dedicate părinților (PC, AM), reconsiderarea conținutului tradiționalelor ședințe cu părinții reducerea absențelor și prevenirea abandonului școlar (MM,SG),.

3.4. Amenințări

Amenințările menționate se referă, pe de o parte, la atacurile hackerilor și la posibile căderi ale sistemului, pene de curent, defecțiuni care pot îngreua accesul la date sau chiar pierderea lor și, pe de altă parte, la reducerea gradului de implicare a părinților ca parteneri ai actului educativ (PM) sau la dezinteresul părinților care nu au acces la informație (PC, AM).

4. CONCLUZII

Așa cum inspirat se exprima un profesor, ”Se simte nevoia de nou, de online! Lumea este dependentă de tehnologie!”.

Aplicația nu este foarte nouă. Catalogul electronic a mai fost implementat în unități de învățământ preuniversitar privat și în unele facultăți din România, însă nu a fost aplicat la nivelul tuturor instituțiilor de învățământ preuniversitar dintr-o zonă administrativă de la nivel național. Sistemul este nou [3].

Opiniile culese atestă că oamenii școlii, profesorii, sunt de acord cu noua inovație care consolidează ideea de școală ca sistem deschis. Proiectul eCatalogS3 a fost primit cu satisfacție de către profesori din învățământul urban public care beneficiază de dotări moderne. Aceștia consideră că principalii lui beneficiari sunt părinții.

Datele prezentate au caracter limitat. Ele vizează o realitate școlară în primele două luni de implementare și opiniile numai ale unuia dintre cei trei actori implicați: profesorii. Ele se cer completate cu opiniile elevilor și ale părinților precum și ale altor specialiști și cadre de conducere de la diferite niveluri ale sistemului de învățământ. Este un efort care merită să fie depus, mai ales în condițiile unei oferte destul de bogate [4,5] de platforme educaționale de cataloage școlare electronice.

BIBLIOGRAFIE:

- [1] Toma, S., (coord), (2009), *Instruirea în societatea cunoașterii. Impactul Programului INTEL TEACH în România*, București, Ed.Agata
- [2] Potolea, D., Toma, S., Borzea, A. (coord), (2012), *Coordonate ale unui nou Cadru de Referință al Curriculumului Național*, București, Editura Didactică și Pedagogică R.A.,
- [3] http://www.b365.ro/s-a-lansat-catalogul-electronic-ecatalog-parintii-vor-afla-in-timp-real-notele-si-absentele-elevilor_236277.html#sthash.QadkTg2o.dpuf
- [4] <http://www.catalogscolar.ro/>
<http://www.e-catalogscolar.ro/>
<http://www.notis.ro>
<http://www.catalog-edu.ro/general/index.php>
<https://www.adservio.ro/despre-adservio>
<http://www.catalogulmeu.ro/>
<http://playtech.ro/2012/primul-proiect-de-catalog-scolar-virtual-din-romania/>
<http://www.catalogscoli.ro/>
<http://forum.portal.edu.ro/index.php?showtopic=156856>
<http://forum.softpedia.com/topic/892660-catalog-scolar-online/>
- [5] Cucos, C.,(2006), *Informatizarea în educație. Aspecte ale virtualizării formării*, Iași, Editura POLIROM